

ABSTRAKT:

Východiska – Bakalářská práce se zabývá vztahem mezi tím, co člověk závislý na alkoholu prožil v důsledku návykového onemocnění, a jeho spiritualitou.

Cíl – Hlavním cílem práce bylo najít vztahy mezi dopady závislosti na alkoholu v různých oblastech života a spiritualitou jednotlivce. Dalším cílem bylo objasnit rozdíly ve spiritualitě a dalších charakteristikách mezi členy Anonymních alkoholiků (AA) a klienty odborných adiktologických služeb mimo AA.

Výzkumný soubor – Dotazníkového šetření se účastnilo 98 respondentů docházejících do svépomocných skupin AA v různých krajích České republiky a klienti závislí na alkoholu z šesti adiktologických zařízení.

Design a metody – Výzkum byl proveden prostřednictvím anonymního dotazníkového šetření kombinací papírové a on-line formy. V dotazníku byl použit Motivační dotazník MUDr. Karla Nešpora a Pražský dotazník spirituality. Data byla následně zpracována v Excelu a statistickém programu IBM SPSS Statistics. Výsledky byly podrobeny korelační analýze, a dalším metodám statistického testování (Pearsonův chí-kvadrát test nezávislosti, t-test, z-test).

Výsledky – Mezi hlavní zjištění patří statisticky významný vztah mezi dopady závislosti na alkoholu na právní oblast života jednotlivce a třemi oblastmi spirituality. Trestná činnost nebo mezilidsky nepřijatelné chování (např. krádež v rodině) koreluje negativně s hlubinnou ekologií, etickým entuziasmem, a sounáležitostí. Mystické prožitky pozitivně korelují s dopady na vztahy a duševní zdraví. Dále se prokázalo, že skupina s těžšími zdravotními problémy v důsledku užívání alkoholu skóruje nadprůměrně v sounáležitosti s ostatními lidmi. Členi svépomocných skupin AA dosahují statisticky významně vyššího skóre ve subškálách dotazníku spirituality, které korespondují s filozofií a spiritualitou svépomocné skupiny (hlubinná ekologie, etický entuziasmus, sounáležitost a latentní monoteistická orientace). Výsledky potvrdily také specifika účastníků svépomocných skupin AA proti klientům odborných adiktologických služeb v prožívání spirituality, dopadech závislosti a sociodemografických statistikách (např. nejvyšším dosaženém vzdělání).

Závěry – Výzkum potvrzuje souvislosti mezi spiritualitou a dopady závislosti na alkoholu. Byl mezi nimi zjištěn statisticky významný vztah. Doporučení pro další výzkum je zahrnout do šetření délku abstinence, případně rozšířit korelační výzkum na faktorovou analýzu. Diskuze závěrů zahrnuje také otázku vlivu duševního zdraví, respektive duálních diagnóz, na výsledky zkoumání spirituality.

Klíčová slova: Závislost na alkoholu, spiritualita, dopady závislosti, anonymní alkoholici, dotazníkové šetření